

Adolescència.Trencar la incomunicació

XXVI Seminari interdisciplinari

Barcelona, 26 de novembre 2007

«Els pares i les mares dels adolescents»

Mercè Sáiz i Sáiz

Mestra

La Mercè Sáiz va començar la seva xerrada explicant que la seva intenció és la de compartir reflexions des de l'experiència com a mestra i com a mare d'adolescents.

Va afirmar que entre pares i adolescents hi ha un binomi de necessitat i de distància, ja que es necessiten perquè s'estimen però també es requereix de distància: els adolescents per a "fer-se" –d'aquí la importància de respectar aquesta distància–, i els pares o educadors per a respirar. Antigament aquesta distància es vivia amb major naturalitat, tal vegada perquè ara hi ha un desconeixement més gran del món dels adolescents, un procés de fer-se adult més lent i major comunicació, motius que augmenten els nivells d'autonomia i també els conflictes. En referència a això, la Mercè Sáiz va comentar que la incomunicació en el sentit de recerca de silenci és en alguna mesura sana, ja que permet tenir els espais necessaris per a reelaborar-se.

Per altra banda, els adolescents avui es desenvolupen en un entorn diferent al dels pares, més accelerat i en el qual no hi ha patrons. Fa uns 30 anys, tres generacions d'una mateixa família compartien tres coses molt importants: el lloc on vivien, el treball i el lloc de treball (l'ofici de la família), i les respostes a les preguntes metafísiques. Aquestes coses tan importants per al desenvolupament de la persona, avui, no es comparteixen. Per això és rellevant reflexionar sobre quina és la responsabilitat dels pares. En primer lloc, va suggerir Sáiz, la d'alliberar-se de la visió catastrofista de l'adolescència, i en segon lloc, la d'estar disponibles per als fills oblidant la frase "no estic preparat". Els pares han de ser conscients que els adolescents es defineixen en oposició, que la seva tasca és d'alguna manera la de transgredir, per tant, si es reafirmen en contra dels seus pares, no ens ha de venir de nou. La mestra també va convidar a pares i a educadors a encarnar aquella idea que tant es diu però poc se sent, i que afirma que l'error és una oportunitat per a aprendre.

I encara que no es pot generalitzar, la Mercè Sáiz va esmentar algunes característiques dels adolescents d'avui que val la pena considerar. Va dir que són sensibles, emotius, efusius, explosius, transgressors, insegurs, teatrals i bons

psicòlegs. En paraules de Jaume Cela són “cafeteres hormonals”, viuen en risc, en la immediatesa; viuen temps i formes diferents a les dels seus pares, per això aquests han de buscar fórmules. Viuen malament el binomi entre responsabilitat i llibertat, amb una gran necessitat d'experimentar, equivocar-se i aprendre.

Com a pares i educadors, Sáiz proposa deixar-los clar la total disponibilitat a ells i els seus problemes; no demanar-los coses que als adults els costa fer, com tenir respostes ràpidament ja que aquesta impaciència pot tancar la comunicació. També és bo estar atents a la comunicació no verbal i a les formes pròpies de comunicar-se, convertir-se com a pares en interlocutors vàlids, és a dir, transparents i esperançats. En ocasions, permetre que canviïn els rols, perquè siguin els adolescents els que tinguin cura dels pares, encara que deixant clar que la relació sempre serà asimètrica. Intentar ser positius, saber respectar la seva privacitat perquè si es falla en això se senten traïts i això malmet la confiança.

I per a acabar, l'humor és una eina que permet riure junts d'una situació, no fent ús de la ironia, perquè això estableix una diferència sobre la base d'una superioritat.

Com a desig, la Mercè Sáiz va convidar a la societat a deixar de veure als adolescents com un problema per tal de veure'ls com un potencial i una força necessària.

Resum de les ponències realitzat per l'equip de redacció de l'Àmbit Maria Corral